

Správa o výsledku kontroly hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti využitia prostriedkov EÚ a verejných prostriedkov na výstavbu a údržbu cyklotrás 2006 - 2011

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky na rok 2012.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť vynakladania verejných prostriedkov a prostriedkov EÚ pri financovaní výstavby a údržby cyklotrás v rokoch 2006 – 2011.

Predmetom kontroly bolo:

- 1) Charakteristika a popis projektu
- 2) Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku na vybudovanie cyklistickej komunikácie
- 3) Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri realizácii projektu a dodržiavanie podmienok poskytnutia NFP
- 4) Oprávnenosť výdavkov
- 5) Preukázateľnosť oprávnených výdavkov – vedenie účtovníctva
- 6) Verejné obstarávanie prác a služieb na vybudovanie cyklotrasy
- 7) Monitorovacie a hodnotiace ukazovatele projektu
- 8) Dodržiavanie Slovenských technických noriem pri realizácii a označovaní vybudovanej cyklotrasy
- 9) Zabezpečovanie údržby a opráv vybudovanej cyklotrasy
- 10) Vplyv vybudovanej cyklotrasy na turizmus, na bezpečnosť chodcov a cestnej premávky, na životné prostredie a zdravie obyvateľov obce

Kontrola bola vykonaná v: meste Komárno
Nám. Gen. Klapku 1
945 01 Komárno
IČO 00306525

za kontrolované obdobie rokov 2006 – 2011.

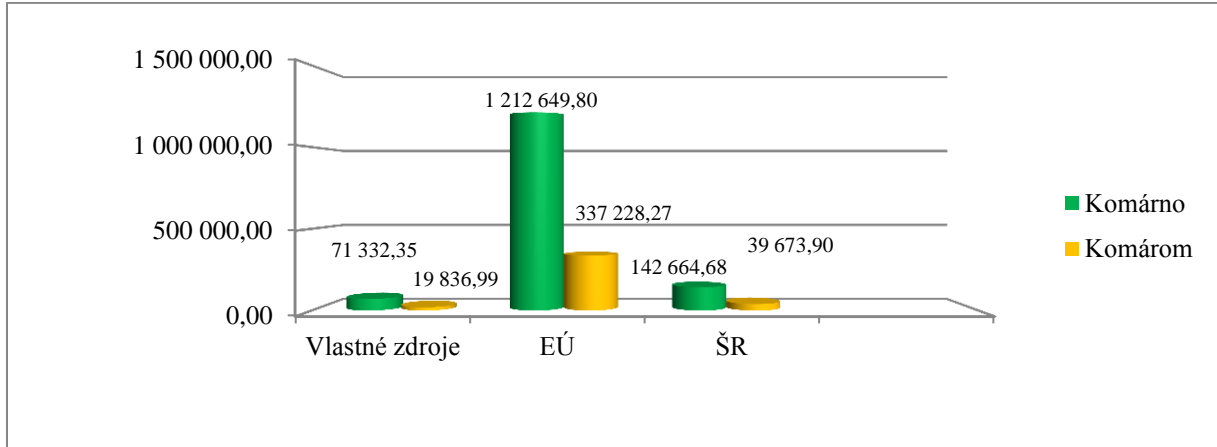
Počas výkonu kontroly bolo zistené

1. Charakteristika a popis projektu

Mesto Komárno (ďalej len „mesto“) sa v roku 2008 zapojilo do programu cezhraničnej spolupráce pre rozvoj cezhraničných ciest a cyklistických trás. Projekt bol realizovaný s cezhraničným partnerom mestom Komárom (Maďarsko), s ktorým dňa 03.12.2008 podpísalo mesto prehlásenie o partnerstve. Hlavným partnerom bolo mesto a cezhraničným partnerom mesto Komárom. Financovanie celého projektu bolo zabezpečené cez hlavného partnera s tým, že cezhraničný partner svoj podiel financoval prevodom finančných prostriedkov na účet hlavného partnera. Na výstavbu cyklotrasy v meste boli vynaložené prostriedky z fondu Európskej únie, štátnych dotácií a vlastných prostriedkov. Cyklotrasa bola navrhnutá v lokalite, kde už táto činnosť spontánne vznikla. Realizáciou tohto projektu sa zabezpečila vyššia kapacita a výrazne sa zlepšili podmienky pre turistickú činnosť. Hlavným cieľom projektu bolo vylepšenie podmienok pre cykloturistiku napojením oboch miest. Obe trasy sú napojené na už budovanú medzinárodnú cyklotrasu Viedeň – Bratislava – Budapešť.

Navrhovaná cyklotrasa v meste pozostávala z piatich úsekov o rôznych šírkach v rozmedzí od 3,4 m do 6 m.

Zdroje financovania projektu Cyklotrasa Komárno – Váh - Komárom a jej napojenie na medzinárodnú trasu boli nasledovné:

2. Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku na vybudovanie cyklistickej komunikácie

Na poskytnutie nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“), slúžiaceho na vybudovanie cyklistickej komunikácie Komárno – Váh – Komárom na území SR boli uzatvorené dve zmluvy.

Prvá a základná zmluva o poskytnutí NFP medzi riadiacim orgánom maďarsko-slovenskej cezhraničnej spolupráce v Budapešti a mestom bola uzatvorená dňa 04.12.2009 na sumu 1 852 tis. EUR. Pre mesto to bolo 77 % zo schváleného NFP (t. j. 1 426 tis. EUR) a pre mesto Komárom 23 % (t. j. 426 tis. EUR). Partnerská zmluva medzi mestami Komárno a Komárom v rámci projektu „Cyklotrasa Komárno – Váh – Komárom a jej napojenie na medzinárodnú cyklotrasu“ bola uzavretá dňa 14.12.2009.

Zmluva o NFP zo Štátneho rozpočtu (ďalej len „ŠR“) bola uzatvorená dňa 26.5.2010 v sume 143 tis. EUR. Uzatvorenie zmluvy vyplynulo zo základnej zmluvy o poskytnutí NFP. Predmetom zmluvy bola úprava zmluvných podmienok, práv a povinností medzi poskytovateľom a prijímateľom na realizáciu určených aktivít projektu, realizovaných slovenskými partnermi, ktoré boli predmetom projektu.

Mesto nevedelo predložiť kontrolnej skupine originál zmluvy o poskytnutí NFP na vybudovanie cyklotrasy, predložil však jeho kópiu. Podľa poskytnutej informácie mestom originál zmluvy s niektorými ďalšími dokladmi si po skončení volebného obdobia v roku 2010 zobralo bývalé vedenie mesta.

Publicita projektu na vybudovanie cyklistickej komunikácie bola zabezpečená prostredníctvom internetovej stránky mesta, článkami a reláciami v masmédiách.

3. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri realizácii projektu a dodržiavanie podmienok poskytnutia NFP

Realizácia stavby mala byť podľa zmluvy o poskytnutí NFP vykonaná od 21.06.2010 do 25.11.2010. Termíny na začatie realizácie cyklistickej komunikácie a jej ukončenie boli dodržané.

Podľa článku 4, bodov 4 a 13 zmluvy o poskytnutí NFP malo mesto zaslať tri žiadosti o platbu. Prvý termín na zaslanie žiadosti o platbu bol stanovený do 105 dní od ukončenia prvej etapy, ktorá sa mala realizovať od 01.12.2009 do 31.3.2010 t. z. do 14.7. 2010. Prvá žiadosť o platbu bola zaslaná 24.06.2010 na sumu 30 tis. EUR. Tento termín bol dodržaný.

Druhá žiadosť o platbu č. 3 bola vystavená dňa 20.05.2011 na sumu 1 520 384,51 EUR. Platby boli zaslané na základe osvedčenia oprávnenosti výdavkov, po vykonaní kontroly na mieste Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR (ďalej len „MVR SR“) a Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka (ďalej len „MPSR“).

V druhej etape realizácie v čase od 01.04.2010 do 31.07.2010 mala byť žiadosť o platbu zaslaná rovnako do 105 dní, t. j. do 15.11.2010. Mesto v tomto prípade tak neurobilo a nevystavilo žiadnu žiadosť o platbu, pretože dodávateľ stavebných prác začal realizovať stavebné práce od 01.07.2010. Mesto oznámilo riadiacemu orgánu, že nepredkladá žiadosť o platbu a ani monitorovaciu správu, pretože rozsah vykonaných prác od 01.04.2010 do 31.07.2010 nepresahuje sumu 4 tis. EUR.

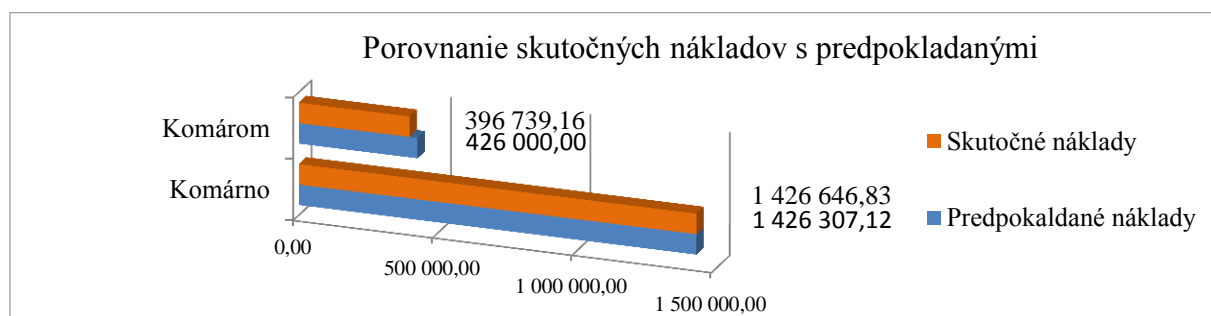
Podanie tretej žiadosti o platbu bolo viazané na stavebné práce vykonané od 01.08.2010 do 30.11.2010 t. j. 120 dní (do 30.3.2011). Pri tretej žiadosti o platbu mesto nedodržalo termín uvedený v zmluve. Tretia žiadosť o platbu bola zaslaná dňa 20.05.2011, t. j. necelé dva mesiace po uplynutí stanoveného termínu.

Nedodržaním termínu na podanie tretej žiadosti o platbu porušilo mesto povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy o NFP na vybudovanie cyklotrasy. Tým porušilo finančnú disciplínu v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého neboli dodržané pravidlá a podmienky, za ktorých boli verejné prostriedky mestu poskytnuté.

4. Oprávnenosť výdavkov

Celkovo bolo skontrolovaných päť dodávateľských faktúr, ku ktorým boli priložené zisťovacie protokoly o vykonaných stavebných prácach a súpisy vykonaných prác. Účtovná dokumentácia bola potvrdená zo strany dodávateľa ako aj zo strany objednávateľa.

Navýšenie nákladov na realizáciu projektu cyklotrasy Komárno – Váh bolo o 0,1 %, a v prípade cyklotrasy Komárom boli náklady nižšie o 7 %. Celkové konečné náklady na realizáciu projektu boli oproti predpokladaným nákladom nižšie o 6,9 % čo je zrejme z nasledujúceho grafu.

Kontrolou bolo zistené, že mesto v súlade so zmluvou o NFP použila výdavky v oprávnenom období, na oprávnenom mieste realizácie projektu a v súlade s cieľom programu.

5. Preukázateľnosť oprávnených výdavkov – vedenie účtovníctva

Pri kontrole účtovných dokladov, na základe ktorých mesto účtovalo o majetku – cyklotrasy na účet 042 214 – obstaranie DHM bolo zistené, že všetky tieto doklady neobsahovali podpisový záznam osoby zodpovednej za účtovný prípad v účtovnej jednotke a podpisový záznam osoby zodpovednej za jeho zaúčtovanie, označenie účtov, na ktorých sa účtovný prípad zaúčtuje v účtovných jednotkách účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva, čo bolo v rozpore so zákonom o účtovníctve.

Cyklotrasa Komárno – Váh a jej napojenie na medzinárodnú trasu bola do majetku mesta zaradená pod č. HIM 2/822/192 na základe zápisu zo dňa 11.01.2011 v celkovej hodnote 1 443 tis. EUR.

6. Verejné obstarávanie prác a služieb na vybudovanie cyklotrasy

Pri realizácii projektu na vybudovanie cyklotrasy mesto obstarávalo projektové práce, stavebné práce a službu stavebného dozoru.

Pri kontrole dokumentácie z obstarávania projektových prác a služby stavebného dozoru neboli zistené nedostatky.

Z dokumentácie obstarávania stavebných prác bolo zistené, že tri prijaté ponuky mesto vyhodnotilo dňa 25.03.2012. Dňa 18.05.2012 bolo do vestníka Úradu pre verejné obstarávanie, zaslané oznámenie o výsledku verejného obstarávania. Medzi tým, t. j. dňa 06.05.2012 bola so zhotoviteľom uzatvorená zmluva o dielo.

Uzatvorenie zmluvy o dielo dňa 06.05.2010, t.j., pred odoslaním zverejnenia do vestníka (18.05.2010) bolo v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní, podľa ktorého, verejný obstarávateľ môže uzavrieť zmluvu s úspešným uchádzačom najskôr šesťnásty deň odo dňa odoslania oznámenia o výsledku vyhodnotenia ponúk.

7. Monitorovacie a hodnotiace ukazovatele projektu

Podľa zmluvy o poskytnutí NFP na projekt vybudovania cyklotrasy bol pre realizáciu projektu cyklotrasy Komárno - Váh - Komárom určených sedem indikátorov výstupu a päť indikátorov výsledku.

Pre výstup boli rozhodujúce indikátory, ako napr. počet vytvorených cezhraničných partnerstiev, dĺžka cyklotrasy, počet podnikov zapojených do realizácie projektu a počet inštitúcií zapojených do realizácie projektu.

Pre výsledok boli stanovené ako rozhodujúce, počet organizácií zapojených do partnerstva, počet obcí dotknutých investíciou, počet osôb so zlepšenou cezhraničnou dostupnosťou a osôb majúcich nepriamy prospech z projektu.

Podľa monitorovacích správ a hodnotenia mesta boli tieto indikátory splnené.

8. Dodržiavanie Slovenských technických noriem pri realizácii a označovaní vybudovanej cyklotrasy

Vypracovanie a vybudovanie cyklotrasy Komárno – Váh – Komárom bolo v súlade so STN 736110 Projektovanie miestnych komunikácií a s STN 018028 Cyklistické označovania.

9. Zabezpečovanie údržby a opráv vybudovanej cyklotrasy

Na zhodnotenie vplyvu vybudovanej cyklotrasy a na zhodnotenie úloh mesta pri jej prevádzkovaní sa kontrolná skupina NKÚ SR v zmysle kontrolného postupu rozhodla vykonať prieskum formou dotazníka medzi obyvateľmi mesta od 15 do 18 rokov. Dotazník bol predložený študentom štyroch škôl v meste. Na otázky v dotazníku odpovedalo 150 študentov. Jedna z položených otázok sa týkala zistenia, či respondenti vedia, kto sa stará o údržbu a opravy vybudovanej cyklotrasy. Z odpovedí vyplynulo, že 110 respondentov vníma, že údržbu a opravy zabezpečuje mesto, deväti uviedli že občianske združenie a 31 respondentov nevedelo na túto otázku odpovedať.

V dotazníku boli respondenti požiadaní aby vyslovili svoj názor na budovanie, využívanie a údržbu cyklotrasy v meste. Väčšina názorov sa týkala vybudovania ďalších cyklotrás v širšom centre mesta a existujúcu cyklotrasu udržiavať v čistote, vybudovať lavičky na odpočinutie, prípadne zriadiť WC a stánok na občerstvenie.

10. Vplyv vybudovanej cyklotrasy na turizmus, na bezpečnosť chodcov a cestnej premávky a na životné prostredie a zdravie obyvateľov miesta

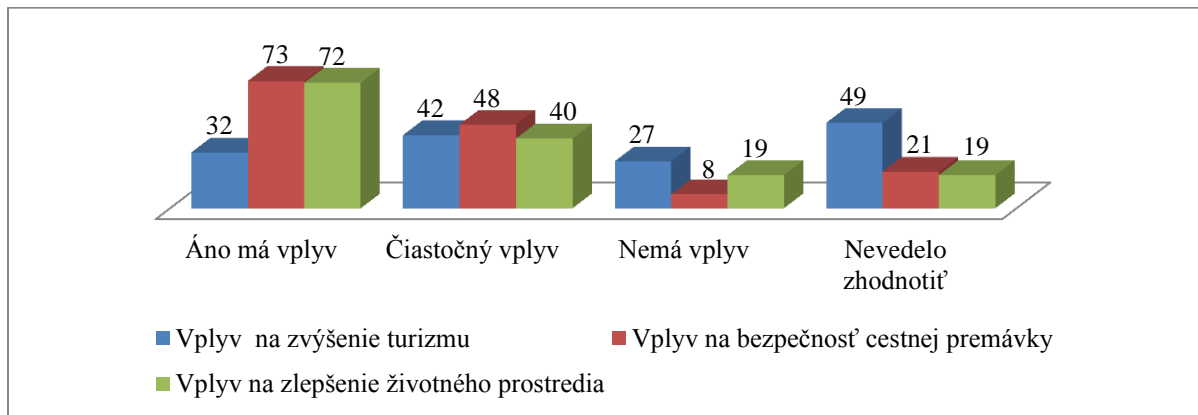
Tak ako bolo v predchádzajúcom bode uvedené bol vykonaný prieskum názorov na problematiku cyklotrás v meste. Ďalších desať otázok bolo zameraných na vyslovenie názoru týkajúceho sa počtu cyklotrás v meste, jej polohy, dĺžky a ich využitia. Ďalšími otázkami bolo zisťované, z akých zdrojov získali informácie o cyklotrase, či cyklotrasu využívajú aj na dochádzku do školy a bol zisťovaný aj názor na to či vybudovanie cyklotrasy má vplyv na nárast turizmu v meste, na zlepšenie bezpečnosti cestnej premávky a na zlepšenie životného prostredia v meste.

Z odpovedí vyplynulo:

- Zo 150 respondentov 123 uviedlo, že vie o tom, že v meste a jeho okolí sú vybudované cyklotrasy.
- Na otázku „Koľko je týchto cyklotrás?“ uviedlo 73 respondentov počet a 77 nevedelo odpovedať. Z odpovedí, že vie koľko je cyklotrás bolo len 20 správnych.
- Na otázku „Kde sa nachádzajú cyklotrasy?“ 80 respondentov odpovedalo, že v meste, 50 medzi mestami a 20 nevedelo odpovedať.
- 56 respondentov uviedlo dĺžku cyklotrás, z toho len 13 správne. 94 respondentov nevedelo odpovedať.
- Na otázku „Odkiaľ majú informácie o cyklotrasách?“ 29 respondentov odpovedalo že z internetu, 20 z mapy mesta, 54 z iných zdrojov (noviny a pod.) a 47 nebolo informovaných.
- Len 4 respondenti uviedli, že bicykel používajú na dochádzku do školy.
- Na otázku o využiteľnosti cyklotrás 70 respondentov uviedlo, že dostatočne, 55, že sa využívajú čiastočne, piati, že sa nevyžívajú a 20 nevedelo na túto otázku odpovedať.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

- V ďalších troch otázkach respondenti vyjadrovali svoj pocit na to, ako vnímajú vybudovanie cyklotrás na nárast turizmu v meste, aký je prínos na bezpečnosť cestnej premávky a na zdravšie životné prostredie. Odpovede na túto otázku sú uvedené v nasledujúcom grafe:

Zhrnutie výsledkov kontroly:

- mesto nedodržalo termín podania tretej žiadosti uvedený v zmluve a tým porušilo finančnú disciplínu v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy,
- mesto uzatvorila s víťazom súťaže na obstaranie stavebných cyklotrasy zmluvu skôr, ako bolo doručené oznámenie o zverejnení Úradu pre verejné obstarávanie,
- účtovné doklady na základe, ktorých bolo účtované o obstaraní cyklotrasy neboli podpísané osobami zodpovednými za vecnú stránku a za zaúčtovanie a neobsahovali účty, na ktoré sa prípad zaúčtuje.